

POSTANOWIENIE

Dnia 21 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Oktawian Nawrot

w sprawie z powództwa V. S.A. z siedzibą w Warszawie
przeciwko Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
z udziałem A. S.A. z siedzibą w W., P. S.A. z siedzibą w W., V. S.A. z siedzibą w
W., M. D., J. L.,
o wyrażanie zgody na sporządzenie notatek, kopii lub odpisów dokumentów,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej
i Spraw Publicznych w dniu 21 kwietnia 2023 r.
wniosków powoda o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Krzysztofa Wiaka
od orzekania w sprawie toczącej się przed Sądem Najwyższym
pod sygn. akt I NWW 276/22,

pozostawia wnioski bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

W piśmie z 16 marca 2023 r. (data prezentaty) wniesionym
do Sądu Najwyższego w sprawie I NWW 276/22 powód V. S.A. z siedzibą w W.
(„wnioskodawca”):

1. sygnalizował, że w stosunku do sędziego Krzysztofa Wiaka zachodzą
podstawy do jego wyłączenia od rozpoznawania niniejszej sprawy z mocy
samej ustawy, tj. w trybie art. 48 § 1 pkt 1 k.p.c., o czym sędzia powinien
zawiadomić Sąd przez złożenie oświadczenia przewidzianego w art. 51
k.p.c.;
2. złożył wniosek ewentualny o wyłączenie sędziego Krzysztofa Wiaka
na podstawie art. 48 §1 pkt 1 k.p.c. („wniosek ewentualny I”);

3. złożył wniosek ewentualny o wyłączenie sędziego Krzysztofa Wiaka na podstawie art. 49 § 1 k.p.c. („wniosek ewentualny II”).

Uzasadniając wnioski wnioskodawca wskazał, że z informacji dostępnej w domenie publicznej wynika, że istnieje wada ustrojowa związana z powołaniem sędziego Krzysztofa Wiaka na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego, gdyż SSN Krzysztof Wiak „został powołany na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej na podstawie ustawy z 8.12.2017 r. na mocy uchwały tej KRS z 28 sierpnia 2018 r. postanowieniem Prezydenta RP z 10 października 2018 r. (obwieszczonym w Monitorze Polski z 26 października 2018 r. poz. 1029)” (k.33 *verte*). Powyższą okoliczność wnioskodawca powołał na uzasadnienie sygnalizacji, jak i wniosków ewentualnych I i II. Jednocześnie wnioskodawca podniósł zarzut braku niezawisłości sędziowskiej i niezależności sądu wskazując m.in, że: „KRS ukształtowana na podstawie Ustawy z 8.12.2017 r. jest organem niezdolnym do uczestnictwa w powoływaniu sędziów niezawisłych i bezstronnych w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Wszystkie te akty stanowią, że sąd i sędziowie muszą być niezależni od władzy wykonawczej i ustawodawczej oraz muszą być niezawisli i niezależni od woli politycznej” (k. 33 *verte* – 34); „Liczne orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz Sądu Najwyższego wskazują dobitnie, że wadliwość postępowania poprzedzającego powołanie sędziego jest istotnym kryterium oceny czy osoba powołana na stanowisko w wyniku takiego postępowania gwarantuje rozpoznanie sprawy jako niezawisły i bezstronny sąd. Z powołanych orzeczeń wynika również, że zmiany wprowadzone Ustawą z 8.12.2017 r. doprowadziły do naruszenia standardu bezstronności i niezależności sądu wymaganego przez art. 45 Konstytucji RP, art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności i art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej” (k. 35 *verte* – 36); „Stopień zależności tego podmiotu od władzy wykonawczej i ustawodawczej jest tak duży, że ma wpływ na ocenę spełniania przez wyłonionych przez niego kandydatów na sędziów kryteriów niezawisłości i bezstronności” (k. 36), a także cytując licznie orzecznictwo i piśmiennictwo.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 26 § 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz.U. 2021, poz. 154 ze zm., dalej: „u.SN”) do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych należy rozpoznawanie wniosków lub oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma się toczyć postępowanie, obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. Jednocześnie, stosownie do treści art. 26 § 3 u.SN, wniosek, o którym mowa w art. 26 § 2 u.SN, pozostawia się bez rozpoznania, jeżeli obejmuje ustalenie oraz ocenę zgodności z prawem powołania sędziego lub jego umocowania do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości. Sąd rozpoznający sprawę przekazuje niezwłocznie wniosek Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych celem nadania mu dalszego biegu na zasadach określonych w odrębnych przepisach. Przekazanie wniosku Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych nie wstrzymuje biegu toczącego się postępowania.

W przedmiotowej sprawie zarzuty dotyczące wniosków o wyłączenie sędziego sformułowane na podstawie art. 48 § 1 pkt 1 i art. 49 § 1 k.p.c., obejmują zarzut braku niezawisłości sędziego i niezależności sądu, a jednocześnie dotyczą wyłącznie kwestii związanych z powołaniem SSN Krzysztofa Wiaka na urząd sędziego. Jednoznacznie świadczą o powyższym przytoczone stwierdzenia wnioskodawcy.

Jak wskazano powyżej, ustawa jednoznacznie stanowi, że wniosek, o którym mowa w art. 26 § 2 u.SN, pozostawia się bez rozpoznania, jeżeli obejmuje ustalenie oraz ocenę zgodności z prawem powołania sędziego. Konsekwentnie rozpatrzenie sformułowanego przez wnioskodawcę wniosku nie mieści się w granicach formalnych kontroli realizowanej przez Sąd Najwyższy na podstawie art. 26 § 2 u.SN (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 29 czerwca 2021 r., I NWW 45/21; 12 maja 2021 r., I NWW 25/21) i należy pozostawić go bez rozpoznania.

Sąd Najwyższy zwraca uwagę, że w dotychczasowym orzecznictwie kwestia czy zarzut powołania do orzekania sędziego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa spełnia dyspozycję art. 26 § 3 u.SN, była już wielokrotnie rozważana (z wielu zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 12 maja 2021 r., I NWW 17/21).

Sąd Najwyższy wskazuje ponadto, że przy rozpatrywaniu wniosków uwzględnić również należy pominięte przez wnioskodawcę orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej: „Trybunał” lub „TSUE”). Podkreślić więc należy, że Trybunał oceniając dopuszczalność wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym wielokrotnie podkreślał, że co do zasady należy domniemywać spełnienie przez sąd krajowy wymogów określonych w art. 267 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, niezależnie od tego w jakim składzie sędziowskim sąd ten orzeka. Domniemanie to może zostać obalone, jeżeli prawomocne orzeczenie sądowe wydane przez sąd krajowy lub międzynarodowy prowadziło do uznania, że sędzia lub sędziowie orzekający jako sąd nie są sądem niezawisłym, bezstronnym i ustanowionym uprzednio na mocy ustawy w rozumieniu art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE w świetle art. 47 akapit drugi Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (z ostatnich zob. wyroki Trybunału z 13 października 2022 r. w sprawach C-355/21 oraz C-698/20). W niniejszej sprawie wnioskodawca nie wskazał, aby w stosunku do SSN Krzysztofa Wiaka wydano takie prawomocne orzeczenie sądowe.

W powyższym kontekście Sąd Najwyższy w pełni podziela pogląd wyrażony w postanowieniu Sądu Najwyższego z 8 maja 2020 r., I NWW 7/20, zgodnie z którym podstawą do pozostawienia wniosku bez rozpoznania, w oparciu o przepis art. 26 § 3 u.SN, jest sytuacja, w której wniosek nie spełnia warunków konstrukcyjnych (nie podaje okoliczności faktycznych i ich oceny prawnej, uzasadnienia lub uprawdopodobnienia zawartych w nim twierdzeń) lub ma charakter abstrakcyjny, tj. nie odnosi się do konkretnej sprawy lub dotyczy kwestionowania samego statusu sędziego. Nie ulega bowiem wątpliwości, że celem regulacji wprowadzonej art. 26 § 2 u.SN nie jest ocena okoliczności o charakterze generalnym przekładających się w istocie na możliwość zakwestionowania statusu sędziego, lecz zagwarantowanie stronie prawa do sądu. Przyjęcie odmiennej, sugerowanej przez wnioskodawcę, perspektywy, zgodnie z którą brak niezawisłości

sędziego może być następstwem wyłącznie systemowej nieprawidłowości związanej z procedurą nominacyjną, kreowałoby nieznane w systemie prawnym Rzeczypospolitej Polskiej powszechne prawo do kwestionowania statusu sędziego. Wniosek taki, z uwagi na wskazany art. 26 § 3 u.SN, w sposób oczywisty jest wnioskiem *contra legem*.

Z uwagi na powyższe Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.

[SOP]

[ał]